

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ELKU

**SPRAWOZDANIE
Z WYKONANIA ZADAŃ ZLECONYCH I WŁASNYCH
GMINY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZA 2022 ROK**

Kwiecień 2023 ROK

SPIS TREŚCI

Wstęp	1
I. Zadania i struktura organizacyjna	1
1.1.Zadania i ramy prawne.....	1
1.2.Struktura organizacyjna.....	3
1.3.Zasady udzielania świadczeń.....	4
1.4.Powody udzielania pomocy społecznej.....	6
II .Zadania zlecone gminie	8
2.1. Świadczenia rodzinne.....	8
2.2.Fundusz alimentacyjny.....	10
2.3.Dłużnicy alimentacyjni.....	11
2.4.Świadczenie wychowawcze.....	12
2.5.Jednorazowe świadczenie „Za życiem”.....	13
2.6.Dodatki energetyczne.....	13
III. Inne zadania zlecone gminie	14
3.1.Świadczenia na rzecz obywateli Ukrainy.....	14
3.2.Dodatek osłonowy.....	15
3.3.Dodatek węglowy.....	16
3.4.Dodatek dla gospodarstw domowych.....	16
IV. Zadania własne gminy	17
4.1.Zasiłki i pomoc w naturze.....	17
4.2.Zasiłki stałe.....	19
4.3.Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	20
4.4.Domy pomocy społecznej.....	20
4.5.Usuwanie skutków klęsk żywiołowych.....	20
4.6.Składki na ubezpieczenie zdrowotne.....	21

4.7. Wsparcie rodziny.....	21
4.8. Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	22
4.9. Pomoc w zakresie dożywiania.....	22
4.10. Pozostała działalność.....	23
V. Inne zadania własne gminy.....	23
5.1. Dodatki mieszkaniowe.....	23
5.2. Mieszkania chronione	23
5.3. Pomoc materialna dla uczniów/stypendia/.....	24
VI. Realizacja programów z zakresu pomocy społecznej.....	24
6.1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026.....	24
6.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.....	24
6.3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	25
6.4. Programy polityki zdrowotnej.....	25
6.5. Realizacja programów i projektów zewnętrznych w 2022r	26
VII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	26
VIII. Współpraca z innymi jednostkami i instytucjami.....	27
IX. W zakresie pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznaczonych potrzeb.....	28
X. W zakresie spraw administracyjnych i kadrowych.....	29
XI. Wnioski na dalsze lata realizacji.....	30

Wstęp.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Eku przedstawia sprawozdanie z działalności za 2022 rok w odniesieniu do zadań własnych gminy, wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, jak również zadań zleconych w obszarze pomocy społecznej.

W sprawozdaniu ujęto zadania i strukturę zatrudnienia w Ośrodku, formy wsparcia oraz wydatki finansowe na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Wielkość udzielonej pomocy oraz liczbę osób obrazującą zestawienia tabelaryczne obejmujące lata 2020-2022.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku (zwany dalej Ośrodkiem, GOPS), w obszarze pomocy społecznej realizuje zadania własne i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Jest inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pomoc społeczna w myśl wyżej cytowanej ustawy jest instytucją polityki społecznej państwa i włącza się, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

Zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.), Kierownik składa radzie gminy roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka. Ponadto, kierownik prowadzi nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową w Ośrodku.

Podstawę gospodarki finansowej Ośrodka stanowi plan finansowy opracowany na każdy rok finansowy.

I. Zadania i struktura organizacyjna.

1.1. Zadania i ramy prawne.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu.

Akta prawne na podstawie których, GOPS realizował szeroki zakres zadań w 2022 r.:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
2. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych;
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
4. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;

5. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych;
6. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych;
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
9. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
11. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
12. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
14. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
15. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
16. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
17. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
18. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
19. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
20. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
21. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
22. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
23. Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
24. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach;
25. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych;
26. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
27. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 –2023.
28. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku o sprawozdawczości budżetowej.
29. Szereg innych ustaw i aktów wykonawczych regulujących tematykę pomocy społecznej.

W roku 2022 dodatkowo Ośrodkowi powierzono realizację szeregu nowych zadań zleconych wynikających z:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2022r.o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
2. Ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o dodatku osłonowym.
3. Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022r o dodatku węglowym.
4. Ustawy z dnia 15 września 2022r.o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.
5. Ustawy z dnia 7 października 2022r.o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

6. Ustawy z dnia 15 grudnia 2022r.o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023r.w związku z sytuacją na rynku gazu.
7. Ustawy z dnia 27 października 2022r.o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w 2022 roku realizował zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać;
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem;
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacja programów osłonowych- kreowanie lokalnej polityki społecznej.

1.2. Struktura organizacyjna Ośrodka.

Struktura zatrudnienia:

L.p	Wyszczególnienie stanowisk	Ogółem liczba zatrudnionych osób
1.	Kierownik	1
2.	Główny księgowy	1
	DZIAŁ ŚWIADCZEŃ	
3.	Starszy inspektor	3
	DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ	
4.	Starszy specjalista pracy socjalnej	2
5.	Specjalista pracy socjalnej	1
6.	Starszy pracownik socjalny	2
7.	Pracownik socjalny	1
8.	Aspirant pracy socjalnej	1
	ASYSTENT RODZINY	
9.	Asystent rodziny	1
	SEKCJA D.S ORGANIZACYJNO-KADROWYCH	
10.	Inspektor	2
11.	Informatyk / umowa zlecenia/	1
12.	Specjalista ds. bhp /umowa zlecenia/	1
13.	Sprzątaczką /umowa zlecenia/	1
	SEKCJA USŁUG OPIEKUŃCZYCH	
14.	Opiekun w ośrodku pomocy społecznej /umowa o pracę/	4
15.	Młodszy opiekun w ośrodku pomocy społecznej /umowa zlecenia/	5

Na dzień 31.12.2022 r. GOPS w Ełku zatrudniał na podstawie umowy o pracę 19 osoby na 18,75 etatach, w tym 6 pracowników socjalnych (2 starszych specjalistów pracy socjalnej, 1 specjalista pracy socjalnej, 2 starszych pracowników socjalnych i 1 pracownik socjalny).

Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy, wynikających art. 17 ust.1,pkt 18 ustawy o pomocy społecznej.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej OPS zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z art.110 ust.11 ustawy ośrodek pomocy zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców, nie mniej niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

GOPS zabezpiecza obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych i jest to zadanie obowiązkowe wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Pracą Zespołu i grup roboczych koordynuje wskazany przez Kierownika pracownik do którego zadań należy w szczególności:

- obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego,
- koordynowanie pracy grup roboczych,
- gromadzenie i przechowywanie dokumentacji pracy grup roboczych i Zespołu.

1.3. Zasady udzielania świadczeń.

W 2022 roku działalność Ośrodka skoncentrowana była na wspieraniu osób i rodzin w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb oraz umożliwieniu im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także minimalizowaniu zjawiska marginalizacji i wykluczenia. System działań obejmował rozmaite instrumenty pomocy finansowej, jak i niefinansowej z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ośrodek podejmował wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia zakresu usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy. Inicjował działania o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i przepisów prawa miejscowego, zawartych w uchwałach Rady Gminy Ełk, wykonywane były zgodnie z potrzebami społeczności gminnej, wyrażonej w składanych wnioskach o pomoc.

Zgodnie z obowiązującą w systemie pomocy społecznej zasadą subsydiarności, pomoc społeczna wkracza dopiero w sytuacji gdy osoba lub rodzina nie ma innych pozostałych możliwości zaspokojenia swoich niezbędnych potrzeb bytowych. Świadczenia z pomocy społecznej mają charakter uzupełniający i winny być przyznawane jedynie gdy uzyskiwane przez osobę świadczenia z innych systemów nadal nie są wystarczające.

W 2022 r. do Ośrodka Pomocy wpłynęło 645 wniosków z prośbą o pomoc. Pracownicy socjalni przeprowadzili 1127 wywiadów środowiskowych (w tym 205 na rzecz innych jednostek pomocy społecznej i instytucji).

W dziedzinie pomocy społecznej wydano 986 decyzji administracyjnych, w tym: 25 decyzji uchylających, 774 decyzje przyznające, 171 decyzji zmieniających, 14 decyzji wygaszających oraz 2 decyzje odmowne.

W 2022 roku na terenie Gminy Ełk, zgodnie z informacją uzyskaną z bazy Rejestru Mieszkańców, zameldowanych na pobycie stałym było 11.512 mieszkańców, w tym 5.672 kobiet i 5.840 mężczyzn. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 15,57% ogółu mieszkańców (1793 osoby).

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ełku na dzień 31 grudnia 2022r. na terenie gminy Ełk liczba bezrobotnych wynosiła 751 osoby w tym 404 kobiet. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 157 osób w tym 78 kobiet.

Długotrwale bezrobotni stanowili ponad 45,14% ogólnej liczby zarejestrowanych, zaś osoby do 30 roku życia 27,83 %.

Pomocą społeczną w formie pieniężnej i niepieniężnej objęto łącznie 243 rodziny, w których było 511 osób, z czego 199 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej. Porównując z rokiem 2020 - pomocą w formie pieniężnej i niepieniężnej objęto ogółem 267 rodzin, w których było 584 osoby, z czego 239 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej.

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców wyniósł 4,43%.

Tabela 1. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w latach 2020 - 2022.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem			2020	2021	2022
	2020	2021	2022			
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	267	245	243	584	523	511
w tym: świadczenia pieniężne	239	211	199	523	408	387
świadczenia niepieniężne	90	93	88	295	262	290
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	245	245	243	536	523	511
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	8	7	14	20	16	23

Praca socjalna prowadzona w oparciu o Kontrakt Socjalny	Liczba Kontraktów Socjalnych			Liczba osób objęta Kontraktami Socjalnymi		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	11	16	16	11	14	16

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

W 2022 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, zaobserwowano spadek zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej o 2 rodziny. Obok zapotrzebowania na pomoc pieniężną udzielana była pomoc w formie niepieniężnej, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej. Zainteresowanie kontraktami socjalnymi pozostało na tym samym poziomie.

1.4. Powody udzielania pomocy społecznej.

W 2022 roku głównym powodem udzielania pomocy społecznej było bezrobocie. Z tego powodu wsparcia udzielono 147 rodzinom, w których żyje 378 osób. Następną grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny, w których występuje niepełnosprawność – 96 rodzin, z tego 158 osób. Kolejną przyczyną było ubóstwo – 136 rodzin, w tym 259 osoby. W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek. Wszystkie rodziny objęte były pomocą pracowników socjalnych w formie pracy socjalnej, mającej na celu usamodzielnienie i ograniczenie korzystania ze świadczeń pieniężnych. Rodziny, w których występowała przemoc były objęte procedurą „Niebieskie Karty”.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy przez GOPS w Elku w latach 2020 – 2022.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
ubóstwo	116	113	136	189	186	259
bezrobocie	166	155	147	454	412	378
długotrwała lub ciężka choroba	73	65	69	132	124	140
niepełnosprawność	103	94	96	177	148	158
bezzadność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	53	47	52	225	208	224
potrzeba ochrony macierzyństwa	7	2	6	37	11	25
alkoholizm	2	2	2	2	2	5
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	2	6	4	2	6
zdarzenie losowe	2	3	2	6	7	5
przemoc w rodzinie	1	1	0	1	6	0
bezdomność	11	14	16	11	14	16

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Z powyższego zestawienia wynika, że w latach 2020 - 2022 najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc było bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo, długotrwała ciężka choroba, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Prowadzona, na bieżąco diagnoza problemów społecznych była podstawą dookreślenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Ośrodek gromadził dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analizował zasoby Gminy Ełk w sferze socjalnej.

Tabela 3. Typy rodzin /struktura rodzin/.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI	
0		1	2	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	243	243	511
z tego o liczbie osób (z wiersza 1):	2	163	163	163
1				
2	3	23	23	46
3	4	19	19	57
4	5	22	22	88
5	6	13	13	65
6 i więcej	7	17	17	115
w tym (z wiersza 1)	8	70	70	313
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)				
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 8):	9	17	17	48
1				
2	10	25	25	100
3	11	17	17	87
4	12	6	6	35
5	13	2	2	15
6	14	2	2	17
7 i więcej	15	1	1	11
w tym (z wiersza 1)	16	23	23	78
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)				
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 16):	17	7	7	16
1				
2	18	11	11	40
3	19	4	4	17
4 i więcej	20	1	1	5
w tym (z wiersza 1)	21	24	24	49
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)				

z tego o liczbie osób (z wiersza 21):	22	7	7	7
1				
2	23	8	8	16
3	24	5	5	15
4 i więcej	25	4	4	20

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku sporządził zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Ełk za rok 2021 i przekazał do zatwierdzenia przez Radę Gminy Ełk oraz do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. Dokument został opracowany w oparciu o lokalną sytuację społeczną i demograficzną gminy Ełk.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w swojej strukturze posiada wyodrębniony Dział Świadczeń, który zajmuje się realizującą ustaw:

- z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
- z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym,
- z dnia 15 września 2022r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.

Na podstawie powyższych ustaw ustala prawo do świadczeń i realizuje ich wypłatę.

II. Zadania zlecone gminie.

Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

2.1 .Świadczenia rodzinne - rozdział 85502

System świadczeń rodzinnych skierowany jest do rodzin, które nie są w stanie zabezpieczyć potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci.

W 2021 roku w gminie Ełk ze świadczeń rodzinnych skorzystało 736 rodzin. Ogółem wydano 892 decyzje administracyjne, w tym 707 decyzji przyznających świadczenia rodzinne oraz 78 decyzji odmawiających (przekroczenie kryterium dochodowego), a także 12 decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (stwierdzenie przekroczenia kryterium dochodowego). Natomiast w 2022 roku ze świadczeń skorzystało 681 rodzin. Wydano 793 decyzje administracyjne, w tym 688 decyzji przyznających świadczenia rodzinne oraz 65 decyzji odmownych (przekroczenie kryterium dochodowego), a także 9 decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (w tym 6 stwierdzenie przekroczenia kryterium

dochodowego). W porównaniu do roku 2021 ze świadczeń rodzinnych skorzystało o 55 rodzin mniej oraz wydano o 99 mniej decyzji administracyjnych.

Świadczenia te zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, obejmują:

1. zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:
  - a) urodzenia dziecka,
  - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
  - c) samotnego wychowywania dziecka,
  - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
  - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
  - f) rozpoczęcia roku szkolnego,
  - g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
2. świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
4. świadczenie rodzicielskie.

Ponadto, od 2014 roku zostało wprowadzone świadczenie, którym jest zasiłek dla opiekuna.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Ustawa weszła w życie w dniu 15 maja 2014r. i realizuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt k 27/13).

Zasiłek dla opiekunów przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Z tego świadczenia skorzystało w 2020 roku 3 opiekunów osób niepełnosprawnych, w 2021 roku - 2 opiekunów również w 2022r.- 2 opiekunów.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w latach 2020 - 2022.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłaconych świadczeń w zł.		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego							
1.	Zasiłek rodzinny	8.860	7.767	6.681	999.033	890.227	759.752
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	53	34	23	43.624	28.068	15.532
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	89	50	29	32 957	19.638	10.488

4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	400	389	537	71 991	70.515	53.705
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	522	463	461	53.099	48.688	47.335
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szk.	916	756	715	49.896	44.807	38.415
7.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania						
7.1	w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	91	58	22	8.715	6.026	2.143
7.2	w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła	1.339	1.283	1.028	87.106	83.063	64.802
8.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.874	1.789	1.647	168.983	164.107	151.806
Świadczenia opiekuńcze							
9.	Zasiłek pielęgnacyjny	3.945	3.947	3.893	851.175	851.921	840.264
10.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	174	101	40	106.900	60.247	24.800
11.	Świadczenia pielęgnacyjne	560	844	840	1.015.809	1.390.082	1.764.664
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka							
12.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	87	63	45	87.000	63.000	45.000
Świadczenie rodzicielskie							
13.	Świadczenie rodzicielskie	411	350	289	363.691	296.605	244.704
Zasiłek dla opiekuna							
14.	Zasiłek dla opiekuna	31	24	2	18.780	14.880	1.196
Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe							
15.	Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe	554	594	609	213.415	276.542	337.779

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

2.2. Fundusz alimentacyjny - rozdział 85502

W 2021 roku w gminie Ełk ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało 60 rodzin. Ogółem wydano 83 decyzje administracyjne, w tym 70 decyzji w sprawie ustalenia

prawa do świadczenia oraz 2 decyzje żądające zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Natomiast w 2022 roku z tego typu świadczeń skorzystało 56 rodzin. Wydano 76 decyzji administracyjnych, w tym 59 decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia, 3 decyzje odmawiające i 1 decyzję żądającą zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. W 2022 roku w porównaniu do 2021 roku zmniejszyła się liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego o 4 oraz wydano o 7 decyzji administracyjnych mniej.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny w latach 2020 - 2022.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Fundusz alimentacyjny							
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.183	1.091	985	468.277	438.655	395.084

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

2.3. Dłużnicy alimentacyjni.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych wynosiły:

- 237.421,83 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego:
  - przekazane na dochody budżetu państwa: 205.063,00 zł, a w tym ustawowe odsetki za opóźnienie: 156.524,75 zł,
  - przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela: 32.358,83 zł;
- 13.855,52 zł z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych w latach 2005 – 2008.

W 2022 roku wobec 93 dłużników alimentacyjnych podjęto i prowadzono działania zmierzające do zwiększenia ich odpowiedzialności oraz doprowadzenia do skutecznego egzekwowania i realizowania zobowiązań alimentacyjnych, zaś w 2021 roku wobec 93 dłużników. W 2022 roku wydano 3 decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od wykonania obowiązku alimentacyjnego oraz złożono 3 wnioski o ściganie z powodu uchylania się od wykonania obowiązku alimentacyjnego. Ponadto sporządzono i przekazano 61 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu dotyczącego nie alimentacji.

W sprawach dłużników alimentacyjnych podejmowano i prowadzono czynności z samymi dłużnikami alimentacyjnymi, a także z komornikami sądowymi, organami właściwymi wierzyciela, organami właściwymi dłużnika, Powiatowym Urzędem Pracy,

Prokuraturą Rejonową, Starostwem Powiatowym, Policją, CEPiK i innymi w zależności od zaistniałej sytuacji.

Informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy przekazywane są do Biur Informacji Gospodarczej. Są to:

- Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.,
- Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Rejestr Dłużników ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku zostały przekazane informacje o 175 dłużnikach alimentacyjnych.

2.4. Świadczenie Wychowawcze (Program Rodzina 500⁺) - rozdział 85501

Od 1 kwietnia 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku realizuje zadania wynikające z ustawy z 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Program Rodzina 500⁺.

W ramach Programu wypłacane jest świadczenie wychowawcze, które ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Wysokość świadczenia wychowawczego wynosi 500 zł m-nie na dziecko w rodzinie.

Od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje bez względu na osiągnięty dochód przez członków rodziny.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń wychowawczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Struktura wydatków na świadczenia wychowawcze w latach 2020 - 2022.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Świadczenie wychowawcze							
1.	Świadczenia wychowawcze	24.805	25.406	10.746	12.290.753	12.623.841	5.348.455

Źródło: Opracowanie własne GOPS

W 2021 roku wypłacono świadczenia wychowawcze na rzecz 2.325 dzieci z 1.379 rodzin, natomiast w 2022 roku wypłacono na rzecz 2.163 dzieci z 1.238 rodzin.

Na podstawie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 17 września 2021r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest organem właściwym w zakresie rozpatrzenia wniosków o świadczenie wychowawcze składanych od dnia 1 stycznia 2022 r. i od tej daty prowadzi postępowania

i rozstrzyga co do istoty. W związku z tym sprawy dotyczące prawa do świadczeń wychowawczych za okresy sprzed dnia 1 stycznia 2022 r. nadal będą realizowane, do zakończenia postępowania, przez dotychczasowe organy (wójt, burmistrz, prezydent). Organy te również kontynuowały wypłacanie świadczeń wychowawczych przyznanych przed dniem 1 stycznia 2022 r. do końca okresu, na jaki zostały przyznane, tj. do dnia 31 maja 2022 r.

2.5. Jednorazowe świadczenie „Za życiem” - rozdział 85502

Od 1 stycznia 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wsparcie obejmuje m.in.: wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wysokość świadczenia wynosi 4.000 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanego jednorazowego świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Struktura wydatków na jednorazowe świadczenia „Za życiem” w latach 2020 - 2022.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”							
1.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3	1	0	12.000	4.000	0

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2022 roku do Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek z prośbą o udzielenie pomocy.

2.6. Dodatki energetyczne (zadanie zlecone) – rozdział 85215

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu (osobie, która ma przyznany dodatek mieszkaniowy), o którym mowa w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 roku- Prawo energetyczne. Wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstw domowych określa do 30 kwietnia danego roku Minister Klimatu w obwieszczeniu publikowanym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych dodatków energetycznych.

Tabela 8. Struktura wydatków na dodatek energetyczny w latach 2020 - 2022.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Dodatek energetyczny							
1.	gospodarstwa domowe prowadzone przez osobę samotną	36	43	15	399	506	184
2.	gospodarstwo domowe składające się z 2 do 4 osób	115	106	38	1.765	1.719	647
3.	gospodarstwo domowe składające się z co najmniej 5 osób	53	62	14	974	1.207	282
RAZEM:		204	211	67	3.138	3.432	1.113

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2022 roku nie prowadzono postępowań w sprawie ustalenia prawa do dodatku energetycznego. Powyższe nastąpiło w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym, na mocy której wprowadzono jednorazowe wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego. Na czas wypłaty dodatku osłonowego tj. na cały 2022 rok zawieszono wypłatę nowych dodatków energetycznych, ponieważ dodatki osłonowe w szerszym zakresie i w sposób bardziej kompleksowy niż w aktualnym stanie prawnym wspomogą odbiorców. Wnioski o wypłatę dodatku energetycznego, złożone w okresie od dnia wejścia w życie w.w ustawy do dnia 31 grudnia 2022 r. pozostawia się bez rozpoznania.

III. Inne zadania zlecone gminie.

3.1. Świadczenia na rzecz obywateli Ukrainy.

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Polski jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznane świadczenia pieniężne i niepieniężne na zasadach i trybie ustawy z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił następujące świadczenia:

- zasiłki rodzinne na 7 dzieci w kwocie 1 731,00 zł,
- stypendia szkolne na 11 dzieci w kwocie 4.320,00 zł,
- jednorazowe świadczenie pieniężne w kwocie po 300 zł na osobę na 220 osób – 66.000,00zł
- posiłek w szkole dla 31 dzieci na kwotę 5.448,72 zł.

Wydatkowane środki finansowe w całości pochodziły z dotacji Wojewody.

3.2. Dodatek osłonowy

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym wprowadzono jednorazowe wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego. Celem świadczenia było zapewnienie wsparcia finansowego osobom o niskich dochodach, a także ochrona ich przed ubóstwem energetycznym. Dodatek osłonowy to świadczenie wprowadzone w ramach Tarczy antyinflacyjnej. W 2022 r. zastąpił dotychczasowy dodatek energetyczny. Celem dodatku jest częściowa rekompensata wzrostu energii elektrycznej i paliw, wysokiego poziomu inflacji i związanego z tym wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Dodatek przysługuje gospodarstwom domowym:

- jednoosobowym, w którym dochód miesięczny na osobę nie przekracza 2.100,00 zł netto,
- wieloosobowym, w którym dochód miesięczny na osobę nie przekracza 1.500,00 zł netto.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, dodatek osłonowy przysługuje w wysokości różnicy pomiędzy kwotą dodatku, a kwotą przekroczenia tzw. zasada „złotówka za złotówkę”.

Wysokość dodatku osłonowego uzależniona jest od liczby osób w gospodarstwie domowym oraz stosowanego w nieruchomości źródła ogrzewania.

Dodatek osłonowy wynosi rocznie:

- 400 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego
- 600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób
- 850 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób
- 1150 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób

Dodatek może być wyższy, jeśli głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest jedno z następujących źródeł: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglopodobnymi - wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz.U. z 2021 r. poz. 554, 1162 i 1243). Wtedy dodatek osłonowy wynosi:

- 500 zł rocznie dla gospodarstwa domowego jednoosobowego
- 750 zł rocznie dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób
- 1062,50 zł rocznie dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób
- 1437,50 zł rocznie dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Tabela 9. Struktura wydatków na dodatek osłonowy w 2022 r.

Wyplacony dodatek osłonowy	Gospodarstwa domowe 1 osobowe	Gospodarstwa domowe od 2 do 3 osób	Gospodarstwa domowe od 4 do 5 osób	Gospodarstwa domowe 6 osobowe i większe	Razem
w kwocie podstawowej	64.974,76	122.781,69	157.043,93	36.768,67	381.569,06
w kwocie podwyższonej	82.492,51	200.109,11	245.284,79	56.408,14	584.294,55
Łącznie	147.467,27	322.890,80	402.328,72	93.176,81	965.863,60

W 2022 roku łącznie 1.360 gospodarstw domowych skorzystało z dodatku osłonowego.

3.3. Dodatek węglowy

Dodatek węglowy wprowadzono ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Dodatek węglowy przysługuje gospodarstwu domowemu, w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania tego gospodarstwa jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. Warunkiem koniecznym do uzyskania dodatku węglowego jest uzyskanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438). Wysokość dodatku węglowego wynosi 3000 złotych i jest on przyznawany jednorazowo.

Tabela 10. Struktura wydatków na dodatek węglowy w 2022 r.

Dodatek węglowy	Liczba gospodarstw domowych	Kwota wypłaconych dodatków w złotych
	1.500	4.500.000

3.4. Dodatek dla gospodarstw domowych

W dniu 20 września 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 15 września 2022r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, wprowadzająca m.in. dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła. Dodatek dla gospodarstw domowych przysługuje w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest:

1. kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy albo
2. kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo
3. kocioł olejowy

Dodatek dla gospodarstwa domowego jest świadczeniem jednorazowym i wynosi:

- 1) 3000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 2) 1000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- 3) 500 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- 4) 2000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Tabela 11. Struktura wydatków na dodatek dla gospodarstw domowych w 2022 r.

Dodatki dla gospodarstw domowych	drewno kawałkowe	pelet drzewny lub inna biomasa	gaz LPG	olej opałowy	Razem
	622.000	2.022.000	25.000	302.000	2.971.000

W 2022 roku łącznie 1.497 gospodarstw domowych skorzystało z dodatku dla gospodarstw domowych.

IV. Zadania własne gminy (art. 17 ustawy o pomocy społecznej).

Podstawowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc do Ośrodka. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Osoby te, są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych, osobistych problemów.

GOPS w Ełku realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2022 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej 243 rodzinom, w których żyje łącznie 511 osób. Praca socjalna była ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji, godnej człowieka.

Pracownicy socjalni Ośrodka na bieżąco dokonują analizy potrzeb, w celu włączenia społecznego osób długotrwale bezrobotnych.

4.1. Zasiłki i pomoc w naturze - rozdział 85214.

GOPS w 2022 roku zasiłki okresowe przyznał i wypłacił 117 rodzinom, na łączną kwotę 341.851 zł, z tego środki z budżetu Wojewody stanowiły kwotę 335.286 zł, zaś środki własne gminy wyniosły 6.535 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Wydatki na zasiłki okresowe w latach 2020 – 2022.

Źródła finansowania	2020	2021	2022	Uwagi
Dotacja Wojewody	335.876 zł	301.357 zł	332.780 zł	
Środki własne Gminy	2.837 zł	2.082 zł	6.535 zł	
Ogółem	338.713 zł	303.439 zł	339.315 zł	

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Porównując wydatki na pomoc w formie zasiłków okresowych w latach 2020 – 2022, najwięcej środków finansowych na ten cel wydatkowano w 2022 roku.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, czy braku możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- b) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Od dnia 1 stycznia 2022r. obowiązują nowe kryteria dochodowe oraz nowe kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 776 zł, zaś dla osoby w rodzinie w wysokości 600 zł. Maksymalna kwota zasiłku stałego określona została na poziomie 719 zł, natomiast kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego wynosi 345 zł.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie. W 2022 roku z tej formy pomocy skorzystało 117 rodzin, w których żyje 256 osób. Ogółem wypłacono 770 świadczeń. Główne powody przyznawania zasiłków okresowych to:

- bezrobocie – 97 rodzin – 687 świadczeń,
- niepełnosprawności – 3 rodzin – 16 świadczeń,
- długotrwała choroba – 16 rodzin – 50 świadczeń.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu.

W 2022 r. Ośrodek przyznał pomoc dla 118 rodzin w formie zasiłków celowych, w tym dla 9 rodzin zasiłki specjalne celowe. Ogółem wydatkowano 121.821 zł.

Zasiłki celowe przyznawano m.in. na zakup opału na okres zimowy, zakup leków i odzieży, zakup żywności. Na zasiłki specjalne celowe wypłacono kwotę – 5.200 zł.

W 2022 roku 1 rodzinie udzielano pomocy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pożar) na kwotę- 2.500 zł.

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Ze środków własnych pokrywane były koszty pobytu 16 naszych mieszkańców w schroniskach i noclegowniach. Na ten cel w 2022 r. wydatkowano 86.480 zł. Składają się na nią: koszty noclegu, posiłków, niezbędnej odzieży, obuwia i środków czystości.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

W 2021r. i 2022 roku nie udzielano takich świadczeń ze uwagi na brak potrzeb w tym zakresie.

Za jednego mieszkańca gminy poniesiono wydatki związane z pokryciem kosztów pogrzebu na łączną kwotę 3.995 zł.

4.2. Zasiłki stałe - rozdział 85216

W ramach zadań własnych gminy, Ośrodek przyznawał zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem w 2022 r. wydano w zakresie zadań obligacyjnych 70 osobom decyzje przyznające świadczenie w formie zasiłku stałego. Wypłaconych zostało 724 świadczeń. Na zasiłki wydatkowano kwotę – 450.830 zł. W 2021 i 2022 roku środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu Wojewody.

Tabela 13. Udzielona pomoc w formie zasiłków stałych w latach 2020 - 2022.

Zasiłek stały	2020	2021	2022
Kwota świadczeń	451.331 zł	439.898 zł	451.182 zł
Liczba świadczeń	798	771	724

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Z tabeli nr 13 wynika, że w 2022 r., w porównaniu do 2021 roku zmniejszyła się liczba świadczeń o 47 natomiast kwota wydatkowana na ten cel wzrosła o 11.284 zł.

4.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - rozdział 85228.

Usługi opiekuńcze były świadczone w 19 rodzinach dla 21 osób. Zakres świadczonych usług określony w decyzjach administracyjnych był zgodny z oczekiwaniami podopiecznych. W 2022 roku Ośrodek zatrudniał 3 opiekunki domowe na umowę o pracę w wymiarze – 2,5 etatu i 7 opiekunek na umowę zlecenie.

W 2022 roku wydatki w tym rozdziale zamknęły się kwotą – 255.051,81zł, zaś w 2021r. – 231.120,63 zł.

4.4 Domy pomocy społecznej - rozdział 85202.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w dps. a także przeprowadzali wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków, dotyczące pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

W 2022 roku Gmina Ełk ponosiła wydatki związane z przebywaniem 30 osób w domach pomocy społecznej na terenie powiatu i województwa. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł – 1.086.024 zł. Natomiast w 2021 roku Gmina ponosiła wydatki za 31 mieszkańców przebywających w dps. Roczny koszt ich utrzymania wyniósł –1.014.923 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Wydatki związane z pobytem mieszkańców gminy Ełk w DPS w latach 2020 - 2022.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2020	2021	2022
Ilość mieszkańców gminy przebywających w DPS	28	31	30
Wydatki za pobyt mieszkańców w DPS	919.062 zł	1.014.923 zł	1.086.024 zł

Źródło: *Dane statystyczne Ośrodka.*

Jak wynika z tabeli nr 14, liczba mieszkańców Gminy Ełk przebywających w domach pomocy społecznej przez dwa lata utrzymuje się na podobnym poziomie. Natomiast w 2022 roku zmniejszyła się o 1 osobę, zaś wydatki za ich pobyt w placówkach w porównaniu do roku 2021 wzrosły o 71.101 zł., co podyktowane jest z roku na rok rosnącymi kosztami utrzymania w domach pomocy społecznej.

4.5. Usuwanie skutków klęsk żywiołowych - rozdział 85278

W 2022 roku nie udzielano tego typu świadczeń ze względu na brak potrzeb w tym zakresie.

4.6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej i świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - rozdział 85213, 85502 i 85513.

Na opłatę składek zdrowotnych w 2022 r. wydatkowano:

- 1) za świadczeniobiorców pobierających zasiłek stały kwotę – 40.075 zł /zadania własne/,
- 2) za osoby realizujące kontrakt socjalny niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu – 4.465 zł /zadanie własne/,
- 3) osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne kwotę –103.962,45 zł /zadania zlecone./

Na składki z tytułu ubezpieczenia emerytalno-rentowego wydatkowano kwotę 337.437,56 zł.

4.7. Wspieranie rodziny - rozdział 85504

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku zadania wykonywał w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ełk na lata 2021 – 2023 przyjęty Uchwałą Nr XLII/287/2021 Rady Gminy Ełk z dnia 30 kwietnia 2021 r. Głównym celem programu jest wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcyjności rodzin na terenie gminy wiejskiej Ełk.

Projekt „Asystent rodziny” w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2022 nie był realizowany.

Na realizację zadania gmina Ełk wydała w 2022 r. – 550.364,70 zł, zaś w 2021 r. – 555.185,12 zł. W Ośrodku zatrudniony był 1 asystent rodziny.

Tabela 15. Wsparcie asystenta rodziny w latach 2020 – 2022.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny								
Ilość rodzin			Ilość osób w rodzinach			Ilość dzieci w rodzinach		
2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
22	20	14	95	99	63	59	31	27
Rodziny objęte monitoringiem funkcjonowania rodziny po zakończonej pracy z asystentem rodziny								
2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
7	16	12	26	63	45	14	37	30

Zródło: Opracowanie własne GOPS w Ełku.

Jak wynika z tabeli nr 15, w 2021 roku wsparcie w postaci asystenta rodziny otrzymało ogółem 20 rodzin, w tym 31 dzieci w tych rodzinach, zaś w 2022 roku wsparcie otrzymało 14 rodzin, w tym 27 dzieci . W 2022 roku cztery rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem przez Sąd Rejonowy w Ełku.

W 2022 r. żadne dziecko nie zostało umieszczone w pieczy zastępczej. Ogółem w pieczy zastępczej w 2022 roku przebywało 34 dzieci z terenu gminy Ełk. W trakcie roku jedno dziecko wróciło pod bezpośrednią opiekę rodziców biologicznych.

Koszty współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych przez Ośrodek w 2021 roku wyniosły- 438 641,41 zł, zaś w 2022 roku – 475.965,41zł.

Szczegółowa informacja ze wsparcia rodzin i pieczy zastępczej została przedstawiona Radzie Gminy Ełk w odrębnym sprawozdaniu.

4.8. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - rozdział 85205.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku widzą nie tylko potrzebę reagowania na sytuacje trudne, związane z przemocą, ale również wyrażają chęć aktywnego działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą. Ich działania koncentrują się na badaniu problemu krzywdzenia rodziny, strategii postępowania z danym przypadkiem, zagadnieniach dotyczących terapii ofiar, ich rodzin i sprawców. Pragną wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności do wspólnego budowania partnerstwa na rzecz przeciwdziałania przemocy w Gminie wiejskiej Ełk, a tym samym dążyć do zwiększenia efektywności działań wszystkich instytucji.

Pracownicy Ośrodka kierują osoby, wobec których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie, realizowanym przez PCPR w Ełku.

W 2022 r. na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* wydatkowano ze środków własnych Gminy Ełk kwotę – 25.275,02 zł. Natomiast w 2021 roku wydatkowano kwotę – 15.278,06 zł.

Szczegółowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały przedstawione w odrębnym sprawozdaniu za 2022 rok.

4.9. Pomoc w zakresie dożywiania - rozdział 85230.

Ośrodek w 2022 roku realizował Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana jest głównie dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, bądź rodziny, których dochód nie przekracza odpowiednio 150 % kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Program realizowany był zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim. W 2022 roku na realizację zadania ogółem wydatkowano 175.000 zł, z tego dotacja stanowiła 115.000 zł, zaś środki własne gminy 60.000 zł. Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 83.562 zł, natomiast na zasiłki celowe na zakup żywności wydatkowano kwotę 85.710 zł. Ponadto, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, bez potrzeby przeprowadzania wywiadu środowiskowego z posiłku skorzystało 12 dzieci (nie więcej niż 20% ogólnej liczby dożywianych) na łączną kwotę – 5.728 zł (środki własne). Liczba osób objętych programem wyniosła 316.

Ogółem na terenie gminy było 6 punktów żywieniowych. Dożywianie prowadzono w oparciu o stołówki szkolne: w Zespole Szkół w Stradunach, Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Nowej Wsi Ełckiej i Zespole Szkół w Chelchach. Do pozostałych szkół posiłki były dowożone przez dostawcę, który wygrał przetarg na dowóz posiłków do szkół.

4.10. Pozostała działalność - rozdział 85195.

Na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 z późn. zm.) zadaniem gminy jest ustalenie uprawnień oraz wystawienie decyzji administracyjnej potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla świadczeniobiorców, innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek w 2022 r. dla 17 osób, wydał 17 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

V. Inne zadania własne gminy.

5.1. Dodatki mieszkaniowe – rozdział 85215

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach ściśle określonych przez przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanego dodatku mieszkaniowego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Struktura wydatków na dodatki mieszkaniowe 2020 - 2022.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Dodatki mieszkaniowe							
1.	Dodatek mieszkaniowy	443	472	445	98.916	119.038	123.550

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2022 roku 55 gospodarstw domowych korzystało z dodatku mieszkaniowego i w związku z tym wydano 73 decyzje administracyjne w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia w tym 6 decyzji odmawiających świadczenia. W porównaniu do 2021 roku zmniejszyła się liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego o 4 oraz wydano o 10 decyzji administracyjnych mniej.

5.2. Mieszkania chronione – rozdział 85220

Zarządzeniem Nr 118/2015 Wójta Gminy Ełk z dnia 18 maja 2015 r. utworzono jedno mieszkanie chronione w miejscowości Mostołty 11/3. Lokalem dysponował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku.

Na podstawie decyzji administracyjnej nie była umieszczona żadna osoba w mieszkaniu chronionym. Dokonano zakupu niezbędnego wyposażenia mieszkania na kwotę 1.199,00 zł.

5.3. Pomoc materialna dla uczniów – rozdział 85415

Wydatki w tym rozdziale to stypendia dla uczniów z terenu gminy Ełk. Wypłacono stypendia na kwotę 67.141,55 zł i zasiłek szkolny na kwotę- 1.860,00 zł, z tego: dotacja w kwocie 55.201,23 zł, środki własne gminy w kwocie-13.800,32 zł. Stypendium szkolne wypłacono 37 rodzinom na 87 uczniów.

VI. Realizacja programów w zakresie pomocy społecznej

6.1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/288/2017 Rady Gminy Ełk z dnia 27 stycznia 2017 r. planowany jest do realizacji w latach 2017 – 2021. W 2021 roku Ośrodek kontynuował koordynację jego realizacji. Wypracowane kierunki działań podejmowane były zgodnie z harmonogramem realizacji *Programu*. Wzorem lat ubiegłych, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ełk, realizowane były na wszystkich niezbędnych poziomach.

W 2022 r. na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* wydatkowano ze środków własnych Gminy Ełk kwotę – 25.275,02 zł.

Zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” wdrażano procedury i standardy działania Zespołu Interdyscyplinarnego. Na terenie Gminy Ełk funkcjonują instytucje zapewniające wszechstronną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. Instytucje i podmioty starały się maksymalnie wspierać osoby i rodziny będące w trudnych sytuacjach życiowych, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne i starsze.

6.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

W ramach Gminnego Programu kontynuował działalność, powołany Zarządzeniem Wójta, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Skład Zespołu liczy 32 członków z 18 instytucji.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na Ośrodek obowiązek obsługi administracyjno – technicznej Zespołu.

Tabela 17. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK w latach 2017 – 2022.

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin	46	39	31	38	51	29

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

Analizując powyższą tabelę, najwięcej wszczętych procedur Niebieska Karta było w 2021 roku, natomiast najmniej w 2022r. W 2022r.nastąpił spadek o 22 NK.

Tabela 18. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK w latach 2020 – 2022 przez poszczególne instytucje.

Instytucja wszczynająca	2020	2021	2022
OPS	4	3	2
PCPR	-	-	-
GKRPA	-	-	-
Policja	33	48	25
Oświata	1	-	2
Ochrona zdrowia	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

Z powyższej tabeli wynika, że w 2022 r. zmniejszyła się liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. Najwięcej NK założyła Policja.

Zgodnie z zapisami *Gminnego Programu*, Koordynator Programu (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku) raz w roku składa Radzie Gminy Ełk odrębne sprawozdanie z realizacji *Gminnego Programu* i działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

6.3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Ośrodek kontynuował realizację zadań zawartych w Gminnej Strategii we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi. W roku 2022 został przeprowadzony monitoring Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych za lata 2017-2022. Określone zostały wnioski i rekomendacje na następne lata realizacji Strategii.

6.4. Programy polityki zdrowotnej- rozdział 85149

Gminny program osłony w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców gminy Ełk.

Uchwałą Nr XV/91/2019 z dnia 30 sierpnia 2019r. Rada Gminy Ełk przyjęła do realizacji Gminny program osłony w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Gminy Ełk.

Od miesiąca lutego 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje uchwalony przez Radę Gminy program. Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do osób powyżej 65 roku życia oraz emerytów i rencistów ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza, będących mieszkańcami Gminy Ełk, zameldowanymi na pobyt stały.

W roku 2022r. złożono -157 wniosków. Wydano 157 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie. Środki własne gminy jakie wydatkowano na ten cel wyniosły 34.421 zł. Najwyższa kwota przyznanego świadczenia wyniosła -232,80 zł, zaś najniższa-61,31 zł.

6.5. Realizacja programów i projektów zewnętrznych w 2022 r.

Caritas Diecezji Ełckiej z siedzibą w Ełku w 2022 roku zajmowało się dystrybucją żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 i 2022, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem Program jest zapewnienie systematycznej pomocy żywnościowej najbardziej potrzebującym poprzez równomierną dystrybucję artykułów spożywczych. Produkty spożywcze w ramach Podprogramu wydawane były wyłącznie na podstawie skierowań, otrzymanych od pracowników Ośrodka. W 2022r. wydano łącznie 83 skierowań. Skierowania wydawano dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, jak również obywatelom Ukrainy przebywającym na terenie gminy (32 skierowania).

Jednocześnie Caritas Diecezji Ełckiej prowadził działania towarzyszące tzn. organizował i przeprowadził warsztaty mające na celu przekazanie wiedzy na temat różnych możliwości przygotowania potraw z wykorzystaniem otrzymywanych produktów żywnościowych. Osoby korzystające ze wsparcia mogły wziąć udział w warsztatach dotyczących zdrowego żywienia, programach edukacyjnych mających na celu zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnowaniu żywności, jak również w warsztatach edukacji ekonomicznej.

VII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Prowadzona była współpraca z Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku „Dom Św. Ojca Pio” oraz z „Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar–Markot w Ełku” w zakresie kierowania bezdomnych z terenu gminy do noclegowni i schronisk. W 2022 roku do noclegowni, schronisk i ośrodków wsparcia skierowano łącznie 16 osób bezdomnych. Koszty pobytu w placówce ponosił Ośrodek. Na ten cel wydatkowano 78.832,62 zł.

W 2022 roku GOPS włączał się w działania, które wspierają osoby będące w trudnej sytuacji:

- GOPS realizował „Program współpracy Gminy Ełk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2022” w obszarze polityki społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (wsparcie dla osób potrzebujących; wsparcie dla osób starszych; wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych; ochrona rodzicielstwa, macierzyństwa i praw dziecka) oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.
- Kontynuowano współpracę z Centrum Integracji Społecznej „Alter CIS” w Ełku. Realizowano zadania wynikające z Porozumienia w zakresie kierowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do CIS. W programie Centrum uczestniczyło 11 osób.
- Kontynuowano współpracę z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Ełku wymiany informacji, szkoleń oraz partnerstw lokalnych, w ramach ekonomii społecznej.
- Od 2012r. funkcjonuje zespół ds. ekonomii społecznej powiatu ełckiego. W skład zespołu wchodzi czternaście podmiotów, w tym GOPS w Ełku.

➤ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku realizował projekt pn.: *ECO ZIT Gmina Ełk* na podstawie podpisanego w dniu 30.08.2019 r. Aneksu do umowy (Nr: RPWM.11.02.02-28-0001/18-00 ze zm.) realizowanego w ramach Priorytetu: 11 Włączenie społeczne Działanie: 11.2 Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym Podziałanie: 11.2.5 Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekt ZIT Ełk w ramach RPO Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014 – 2020. Celem projektu jest podniesienie aktywności społecznej i poprawa sytuacji rodzinnej mieszkańców z terenu Gminy Ełk poprzez:

- realizację indywidualnych ścieżek wsparcia dla uczestników projektu i ich rodzin/otoczenia, wsparcie psychologa, terapeuty, prawnika, pracownika socjalnego i in. specjalistów w zależności od potrzeb uczestników;
- animację społeczną - prowadzenie działań przez animatorów w poszczególnych miejscowościach angażujących mieszkańców do podejmowania działań: udział w warsztatach "szytych na miarę", organizację i prowadzenie inicjatyw lokalnych, udział w spotkaniach z animatorem.

Uczestnicy projektu: 174 osoby, tym 87 kobiet i 87 mężczyzn, z tego 18 osób niepełnosprawnych (6 kobiet i 12 mężczyzn) – to osoby zagrożone ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczenia społecznego z terenu Gminy wiejskiej Ełk (z wyłączeniem osób i rodzin z obszaru rewitalizacji wskazanego w „Programie Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023”). Projekt zakładał wykorzystanie rozwiązań innowacyjnych: wykorzystanie modelu "ścieżka pracy animatora społecznego". Osoby świadczące usługi wspierające animację lokalną (animatorzy lokalni, świetliczanki z projektu, itp.):

- a) 5 świetliczanek (Chojniak, Woszczele, Rożyńsk, Regielnica, Lega) świadczących wsparcie w ramach projektu „ECO ZIT Gmina Ełk”;
- b) 5 pracowników socjalnych świadczących wsparcie w 11 miejscowościach w ramach projektu „ECO ZIT Gmina Ełk”.

W 2021 r. na realizację projektu wydatkowano – 535.324,97 zł. natomiast w 2022r.kwotę-372.021 ,59 zł. Projekt zakończono w miesiącu czerwcu.

VIII. Współpraca z innymi jednostkami i instytucjami.

Pozafinansowa forma współpracy odnosi się głównie do wzajemnej wymiany informacji o planowanych kierunkach działalności między jednostkami samorządu a innymi jednostkami i instytucjami. Wymiana informacji odbywa się między innymi bezpośrednio na spotkaniach przedstawicieli poszczególnych podmiotów i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku. Dzięki podejmowanej współpracy mamy sprawny i właściwy przepływ informacji oraz sprawniejszą reakcję, bardziej kompetentnych pracowników, większą znajomość zadań realizowanych przez inne instytucje:

- Współdziałano z jednostkami i instytucjami w ramach konwentu Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Ełckiego.
- Kontynuowano współpracę z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Olsztynie.

- Kontynuowano współpracę z Wydziałem Polityki Społecznej Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.
- Kontynuowano współpracę z Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Ełku w zakresie nadzoru kuratorskiego oraz z Powiatową Komendą Policji w Ełku, w sprawach związanych z przemocą w rodzinie.
- Pracownicy socjalni współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w Ełku, w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz kierowali na szkolenia organizowane przez PUP. Utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy. W Ośrodku oferowano osobom bezrobotnym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielano poradnictwa z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy, pomagano w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych – listów motywacyjnych i życiorysów.
- W ramach współpracy z Kuratorium Oświaty i Wychowania w Olsztynie dzieci z rodzin o niskich dochodach z terenu gminy wypoczywały w okresie wakacji na koloniach. Pobyt dzieci był bezpłatny. Z tej formy wypoczynku skorzystało 10 dzieci.
- GOPS przeprowadzał wywiady środowiskowe na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku oraz innych ośrodków pomocy społecznej. Łącznie przeprowadzono 205 wywiadów.
- Ośrodek współpracował z Gminą Ełk w zakresie informowania o możliwości podjęcia dobrowolnego leczenia oraz kierowania osób z terenu gminy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku. Dwóch pracowników socjalnych Ośrodka uczestniczyło w pracach Komisji,
- Kontynuowano współpracę pracowników socjalnych z: Urzędem Gminy Ełk, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlicami wiejskimi, szkołami, przedszkolami, Centrum Kultury Gminy Ełk z siedzibą w Stradunach, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Ełku, służbą zdrowia, sądem, prokuraturą, parafiami znajdującymi się na terenie gminy Ełk, Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Ełku.

Przez cały 2022 rok dystrybuowano w gminie Ełk plakaty i ulotki informujące o realizacji różnych projektów na terenie gminy, powiatu i województwa. Plakaty i ulotki dostarczane były m. in. do instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, świetlic wiejskich, umieszczane były także na tablicach ogłoszeniowych Ośrodka.

IX. W zakresie pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznanych potrzeb.

Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów i sprawował kontrolę nad realizacją zadań.

X. W zakresie spraw administracyjnych i kadrowych

Niezbędnym elementem dla procesu standaryzacji usług socjalnych i społecznych jest dbałość o rozwój, proces kształcenia i samokształcenia służb pomocowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, konferencjach, zapoznanie się ze specjalistyczną literaturą oraz wymiana doświadczeń. W trosce o jakość świadczonych usług, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ełku, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach.

Kadra uczestniczyła w szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach rodzinnych i pieczy zastępczej, księgowości, płatnika ZUS, sprawom kadrowym, ochrony danych osobowych i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka.

Dwóch pracowników ukończyło studia podyplomowe w zakresie metodyki i metodologii pracy socjalnej, które uprawniają do pracy na stanowisku pracownika socjalnego a także dodatkowo zdobyło specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku, w celu zwiększenia kompetencji oraz skuteczności w działaniach, brali udział w szkoleniach:

SZKOLENIA PRACOWNIKÓW GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W EŁKU W ROKU 2022

Lp.	Tytuł szkolenia	Data szkolenia	Liczba uczestników	Organizator szkolenia
1.	Dodatek osłonowy –nowe zadanie gminy 2022	20.01.2022	1	Ośrodek Twórczej Interwencji
2.	Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych	27.01.2022	6	ROPS Olsztyn - bezpłatne
3.	Oprogramowania do obsługi Dodatku Osłonowego (DO)	03.02.2022	1	Sygnity
4.	„Program »Posiłek w szkole i w domu« – aspekty prawne realizacji”	07.02.2022	2	ROPS Olsztyn - bezpłatne
5.	Stypendia i zasiłki szkolne na rok szkolny 2022 – zmiana w obliczaniu dochodów rodziny	09.02.2022	1	KIER Profilaktyka
6.	Archiwizacja dokumentacji i funkcjonowanie archiwum zakładowego oraz składnicy akt	15.02.2022	1	Zapisz on -line
7.	Pisanie projektów krok po kroku, czyli logika projektowa	22-23.01.2022	1	Adelfi Ełk

8.	Podatek dochodowy od wynagrodzeń. Zmiany w Polskim Ładzie od marca i lipca 2022r.	19.05.2022r.	1	Edytor
9.	„Współpraca interdyscyplinarna na rzecz wspierania rodziny z udziałem podmiotów zaangażowanych w realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym interdyscyplinarna diagnoza.”	08-09-06.2022r.	1	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
10.	Praca z dzieckiem z zaburzeniami osobowości, zachowań i rozwoju oraz praca z dzieckiem w depresji i zaburzonymi więziami	10-12.08.2022	2	ROPS Gdańsk
11.	Zmiany w klasyfikacji budżetowej	06.07.2022	1	Edytor
12.	Dodatek węglowy – NOWE zadanie dla gmin	12.08.2022	1	Ośrodek Twórczej Interwencji OTI
13.	Oprogramowanie do obsługi Dodatku Węglowego (DW)	24.08.2022	1	Sygnity
14.	„Praca z osobą doświadczającą przemocy, praca z osobą stosującą przemoc.”	19-21.09.2022	2	War-Maz. Urząd Woj. - Projekt „Partnerstwo dla rodziny”.
15.	„Praca z rodziną z problemem uzależnienia”	28-30.09.2022	2	ROPS Olsztyn
16.	Bezpieczeństwo pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych	12.10.2022	7	Nowe Horyzonty
17.	Wizyta studyjna dot. ekonomii społecznej	19-21.10.2022	1	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Ełku

Na szkolenia pracowników Ośrodek wydatkował ze środków własnych - 4.288,00 zł.

XI. Wnioski na dalsze lata realizacji

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym. Szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań. Kontynuacja realizacji projektów i gminnych i ponadgminnych programów.
3. Utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz kontraktu socjalnego w pracy z osobami wymagającymi wsparcia.

4. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach, wizytach studyjnych, dobrych praktykach, itp.

Ełk, dnia 4 kwietnia 2023r.

Kierownik GOPS w Ełku
Adam Ostrowski